Piezīmes un atsauces valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1313
Sugas nosaukums	*Eptesicus nilssonii*
Eksperts	V. Pilāts
Darbs pabeigts	28.08.2023.
Vispārējas piezīmes	Ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii* ir Latvijā visbiežāk sastopamā sikspārņu suga. Ekoloģiski plastiska suga, kas gan barojoties, gan atrodoties slēptuvēs, t. sk. ziemojot, izmanto ļoti dažādas dzīvotnes. Barojoties suga vienlīdz bieži novērota mežu biotopos un ūdenstilpju tuvumā. Ziemo ļoti dažādās mītnēs, t. sk. arī piemāju pagrabos. Biežākā ziemojošo sikspārņu suga smilšakmens alās. Kopš 1992. gada tiek veikts Latvijā ziemojošo sikspārņu monitorings, t. i. tiek veikta ziemojošo, t. sk. ziemeļu sikspārņu uzskaite. Tā kā suga neveic migrācijas, dati par ziemojošiem sikspārņiem atspoguļo stāvokli (skaita tendences) populācijā kopumā. Ziemeļu sikspārņu skaits monitoringā iekļautajās ziemošanas mītnēs saglabājies relatīvi stabils, tikai pēdējos gados novērojama skaita lejupslīde (1. attēls). 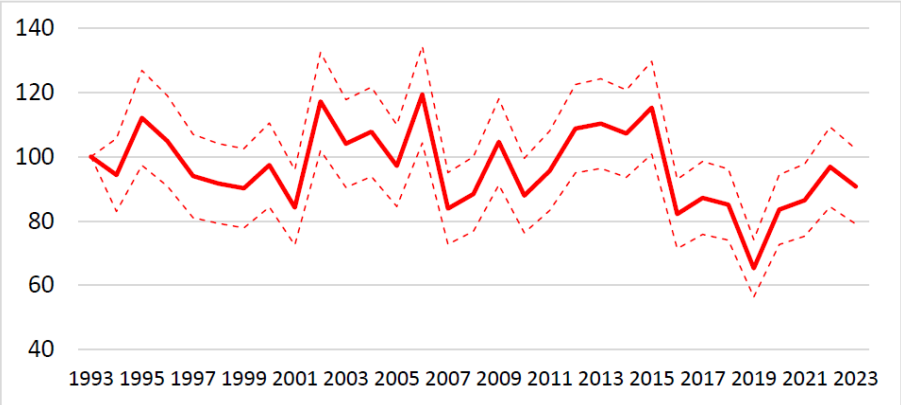 1. attēls. Ziemeļu sikspārņu skaita izmaiņas (TRIM indeksu līkne + standartkļūda) monitoringa mītnēs 1992./93. – 2022./23. gada ziemās (Vintulis 2023). Tiek uzskatīts, ka reāls skaita samazinājums populācijā tomēr nav noticis (kā liecina sikspārņu akustiskais fona monitorings, vasarā ziemeļu sikspārnis joprojām ir visbiežāk reģistrētā suga). Skaita izmaiņas, visticamāk, ir saistītas ar klimata pārmaiņām, kuru rezultātā šī suga neziemo vai ziemo mazākā skaitā ierastajās ziemošanas vietās, kuras kļuvušas par siltu (Pētersons 2021, Vintulis 2023). Nosakot valsts līmeņa sugas aizsardzības mērķus attiecībā uz populācijas lielumu un areālu, pamatā ņemti vērā dati, kas norādīti BD 17. panta ziņojumos. Tie savukārt balstās uz sikspārņu monitoringa datiem, galvenokārt uz 1992. gada ziemā uzsāktā ziemojošo sikspārņu monitoringa datiem.

	Izmantojot izvēlētās vērtības, kas aprakstītas zemāk, FRP atbilst **22361** indivīdam (2. attēls).

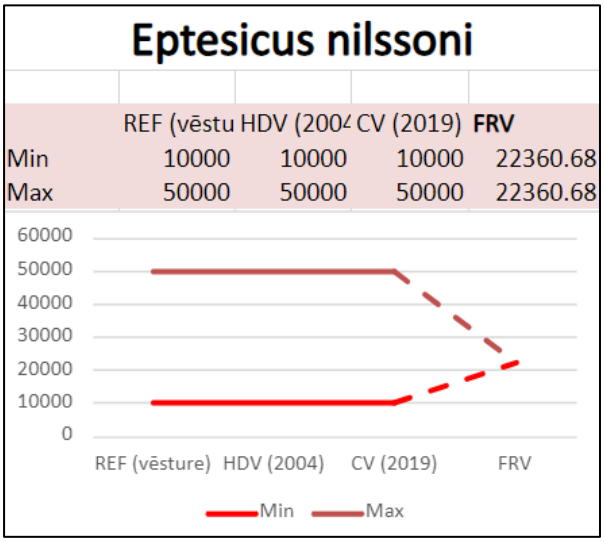

2. attēls. Aprēķinu kopsavilkums.

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	**Date**	1992 Pieņemts, ka populācijas lielums XX gs. 90. gadu sākumā bijis tāds pats kā 2013. gada BD 17. panta ziņojuma sagatavošanas laikā, jo kā liecina ziemojošo sikspārņu monitoringa dati, dzīvnieku skaits populācijā bijis samērā stabils (1. attēls). 2013. gada BD 17. panta ziņojumā norādīti mazāki populācijas lieluma dati kā pirmajā 2007. gada BD 17. panta ziņojumā un sniegts sekojošs paskaidrojums: "Atšķirību starp pašreizējām un iepriekš ziņotajām vērtībām rada precīzākas metodes izmantošana populācijas lieluma aprēķināšanai un tā neliecina par reālu populācijas samazināšanos."
	Popunit	i
	Min	10000 2013. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Max	50000 2013. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
HDV	**Popunit**	indiv.
	Quality & Date	M (2006) Vidēja kvalitāte; datēts ar 2006. gadu. Izmantoti 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Min	30000
	Max	60000
	Trend period	1993–2006
	Trend	X (tendence nezināma)

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	P (2006) Vāja kvalitāte; datēts ar 2006. gadu. 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Trend	X (tendence nezināma)
	Popunit_final	i (indivīds)
	Min_final	10000
	Max_final	50000
	Trend 1993-2006	S Tendence stabila (būtiski nemainās). Izmantoti 2013. gada BD 17. panta ziņojuma dati, jo ziņojumā sniegts sekojošs paskaidrojums: "Atšķirību starp pašreizējām un iepriekš ziņotajām vērtībām rada precīzākas metodes izmantošana populācijas lieluma aprēķināšanai un tā neliecina par reālu populācijas samazināšanos."
CV	**Date**	2013–2018 2019. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Popunit	grids1x1 (1x1 km kvadrāts)
	Min	na
	Max	na
	Value	64589 PIEZĪME: visdrīzāk datu ievades kļūda.
	Type	estimate (novērtējums)
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Trend period	2007–2018
	Trend	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Habitat period	2007–2018
	Trend	S Tendence stabila (būtiski nemainās)
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Popunit_final	i
	Min_final	10000
	Max_final	50000

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Trend 2007-2018	S Tendence stabila (būtiski nemainās), kā uz to norāda ziemojošo sikspārņu monitoringa dati. Līdz ar to ir izmantoti 2013. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Dati_FRR	
REF	**Area**	64589 Pieņemts, ka sugas izplatība līdzīgi kā populācijas lielums bijusi stabila, uz ko norāda arī 2013. un 2019. gada BD 17. panta. ziņojuma dati.
	Period	1992
HDV	**Area**	64589
	Quality & period	M (2006) Vidēja kvalitāte; datēts ar 2006. gadu.
	Trend	X (tendence nezināma)
	Magnitude	na
	Area_final	64589
	Trend 1993-2006	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
CV	**Area**	64589
	Period	2007–2018
	Trend	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
	Trend_method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Area_final	64589
	Trend 2007-2018	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants.
	1. Klimata izmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants.
	1. Klimata izmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Auniņš, A., Opermanis O. 2022. Vadlīnijas sistemātiskai sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanai. Versija 2.0. Latvijas Universitāte, Dabas aizsardzības pārvalde. https://www.daba.gov.lv/lv/media/15968/download

Kaupuža R., Pētersons G. 2022. Sikspārņu akustiskais fona monitorings. Atskaite par 2022. gadu. SIA "Dabas eksperti".

Pētersons G. 2021. Sikspārņu akustiskais fona monitorings. Atskaite par 2021. gadu. SIA "Dabas eksperti".

Vintulis V. 2023. Ziemojošo sikspārņu fona monitorings. Atskaite par 2022./2023. gadu. SIA "Dabas eksperti".

https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/